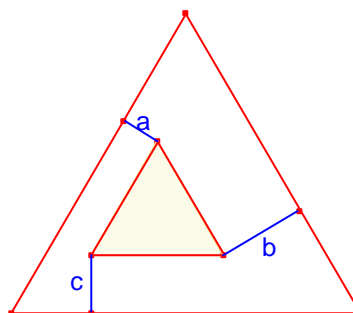

Problemes de Geometria per a l'ESO 302

3011.- Donats dos triangles equilàters de costats fixos i paral·lels dos a dos. Determineu $a + b + c$

Solució:

Siga el triangle equilàter $\triangle ABC$ de costat $\overline{AB} = x$

Siga el triangle equilàter $\triangle DEF$ de costat $\overline{DE} = y$ que té els vèrtexs interiors al triangle $\triangle ABC$.

Siga M el punt mig del costat $\overline{AB}$

Siga N el punt mig del costat $\overline{EF}$

Aplicant el teorema de Viviani al punt D :

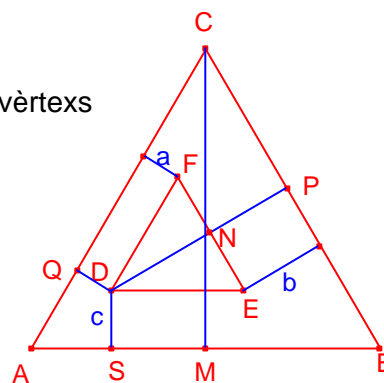
$$\overline{DP} + \overline{DQ} + \overline{DS} = \overline{CM}$$

$$\overline{DP} = \overline{DN} + \overline{NP}$$

$$\frac{\sqrt{3}}{2}y + b + a + c = \frac{\sqrt{3}}{2}x$$

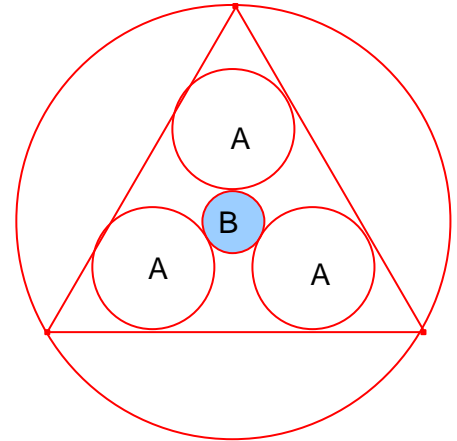
$$a + b + c = \frac{\sqrt{3}}{2}(x - y)$$

La suma cercada, és igual a la diferència de les altures dels dos triangles equilàters.

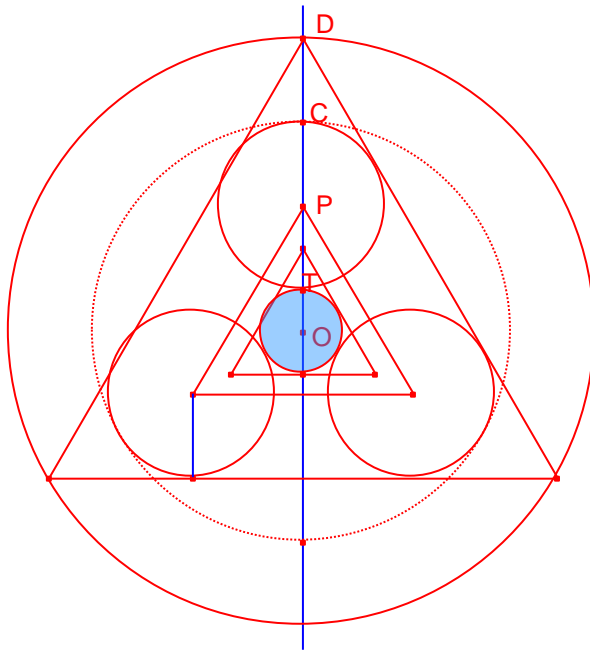

3012.- En la figura, dins d'un triangle equilàter hi ha quatre cercles (tres d'àrea A i un d'àrea B) tal que $A:B = 4:1$

Calculeu la proporció entre les àrees del cercle blau i el cercle exterior.

Solució:

Siga O el centre del cercle d'àrea B i radi $\overline{OT} = r$

El punt O és el centre de la circumferència exterior de radi $\overline{OD} = R$

$A:B = 4:1$ aleshores

El cercle de centre P i radi $\overline{PT} = \overline{PC}$ és tal que, $\overline{PT} = 2r$

$\overline{CD} = 2r$

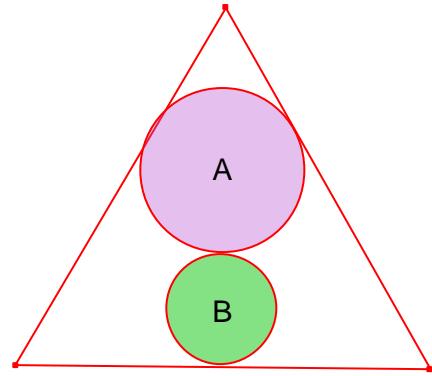
Aleshores:

$$7r = R$$

La proporció entre les àrees dels dos cercles és:

$$\frac{S_r}{S_R} = \left(\frac{r}{R}\right)^2 = \frac{1}{49}$$

3013.- En l'interior d'un triangle equilàter s'han dibuixat dos cercles d'àrees A, B , tals que la suma $A + B$ és mínima.
 Calculeu $A : B$

Solució:

Siga el triangle equilàter KLM de costat $\overline{KL} = 1$
 Siga la circumferència de centre O i radi $\overline{ON} = \overline{OT} = r$
 Siga la circumferència de centre P i radi $\overline{PT} = \overline{PQ} = R$
 $\overline{QM} = R$

$$\overline{MN} = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$3R + 2r = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

Siga $f(R, r) = A + B = \pi(r^2 + R^2)$

$$f(R) = \frac{\pi}{4} \left(13R^2 - 3\sqrt{3}R + \frac{3}{4} \right)$$

La funció és una paràbola cònca.

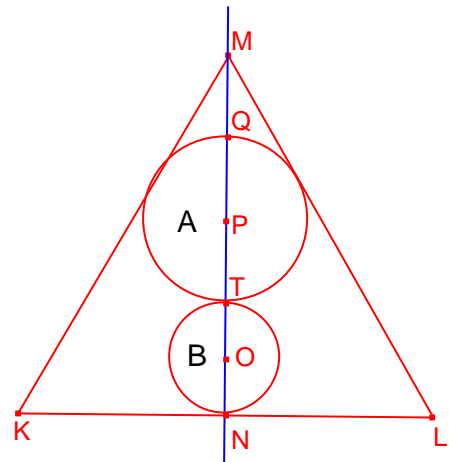
El mínim s'assoleix en el vèrtex.

$$R = \frac{3\sqrt{3}}{26}$$

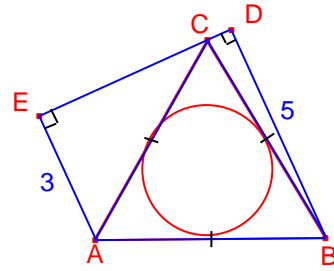
$$r = \frac{1}{13}\sqrt{3}$$

La proporció entre les àrees dels dos cercles és:

$$\frac{S_P}{S_O} = \frac{R^2}{r^2} = \frac{9}{4}$$

3014.- En la figura, calculeu l'àrea del cercle inscrit en el triangle equilàter.

Solució:

Siga el triangle equilàter $\triangle ABC$ de costat $\overline{AB} = c$

Siga K la projecció de A sobre $\overline{BD}$

$$\overline{BK} = 3$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle BDC$:

$$\overline{DC} = \sqrt{c^2 - 25}$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle AEC$:

$$\overline{EC} = \sqrt{c^2 - 9}$$

$$\overline{AK} = \sqrt{c^2 - 25} + \sqrt{c^2 - 9}$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle AKB$:

$$c^2 = 4 + (\sqrt{c^2 - 25} + \sqrt{c^2 - 9})^2$$

Resolent l'equació:

$$c^2 = \frac{76}{3}$$

Siga P el punt mig del costat $\overline{AB}$

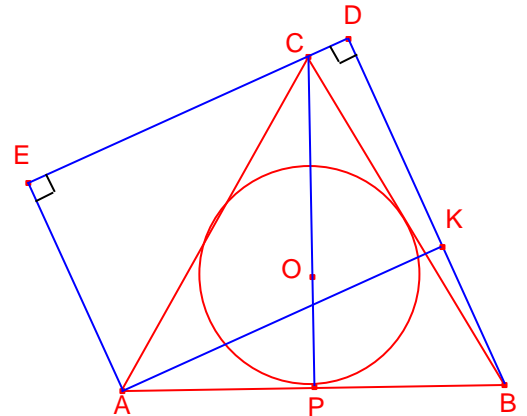
$$\overline{CP} = \frac{\sqrt{3}}{2}c = \sqrt{19}$$

Siga $r = \overline{OP}$ radi de la circumferència inscrita al triangle equilàter.

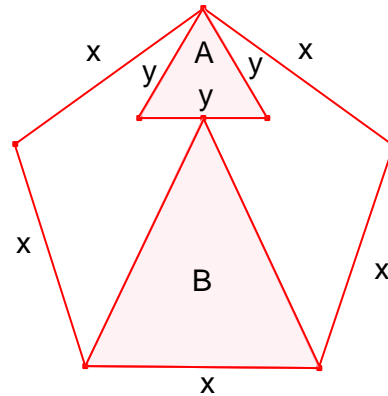
$$r = \frac{1}{3}\overline{CP} = \frac{\sqrt{19}}{3}$$

L'àrea del cercle inscrit al triangle equilàter és:

$$S = \pi r^2 = \frac{19}{9}\pi$$

3015.- En la figura, la suma $A + B$ dels triangles és mínima.
 Calculeu la proporció $x : y$

Solució:

Siga el pentàgon regular $JKLMN$ de costat $\overline{JK} = x = 1$

Siga el triangle equilàter $\triangle EFM$ de costat $\overline{EF} = y$

Siga G el punt mig del costat $\overline{EF}$

$$\overline{GM} = \frac{\sqrt{3}}{2} y$$

Siga P el punt mig del costat $\overline{JK}$

$$\overline{JM} = \Phi = \frac{1 + \sqrt{5}}{2}$$

$$\overline{PM} = \sqrt{\Phi^2 - \frac{1}{4}} = \sqrt{\Phi + \frac{3}{4}}$$

$$\overline{PG} = \sqrt{\Phi + \frac{3}{4}} - \frac{\sqrt{3}}{2} y$$

Siga $A + B = f(y)$

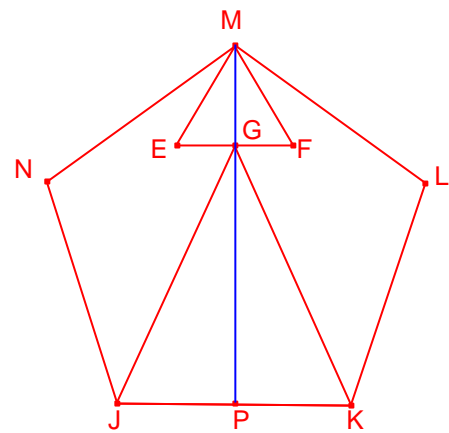
$$f(y) = \frac{\sqrt{3}}{4} y^2 + \frac{1}{2} \left(\sqrt{\Phi + \frac{3}{4}} - \frac{\sqrt{3}}{2} y \right)$$

$$f(y) = \frac{\sqrt{3}}{4} y^2 - \frac{\sqrt{3}}{4} y + \frac{1}{2} \sqrt{\Phi + \frac{3}{4}}$$

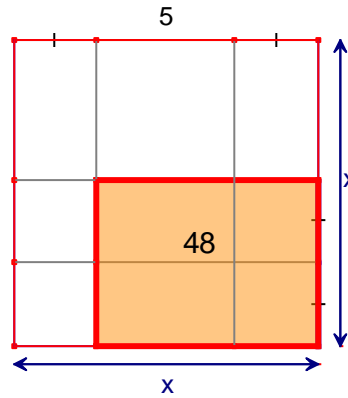
La funció és una paràbola còncaua. El mínim s'assoleix en el vèrtex:

$$y = \frac{\frac{\sqrt{3}}{4}}{2 \cdot \frac{\sqrt{3}}{4}} = \frac{1}{2}$$

$$x : y = 2 : 1$$

3016.- Calculeu l'àrea del quadrat exterior.
L'àrea del rectangle ombrejat és 48.

Solució 1:

$$x = 2a + 5$$

L'àrea del rectangle ombrejat és:

$$2a(a + 5) = 48$$

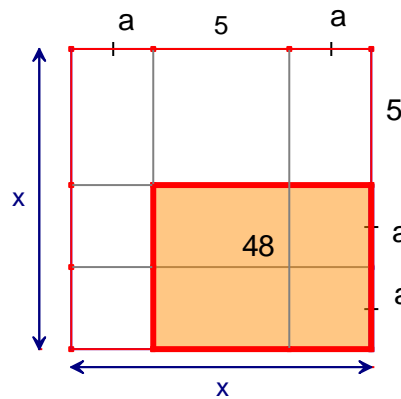
$$2a^2 + 10a - 48 = 0$$

Resolent l'equació:

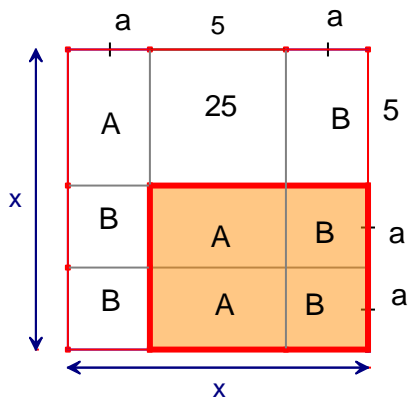
$$a = 3$$

L'àrea del quadrat exterior és:

$$S = x^2 = (5 + 2a)^2 = 11^2 = 121$$

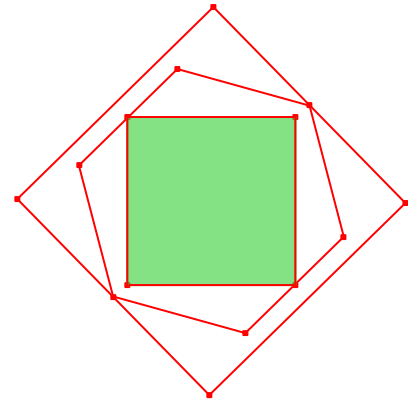
Solució 2:

$$2A + 2B = 48$$

$$x^2 = 2(2A + 2B) + 25 = 121$$

3017.- Calculeu la proporció entre les àrees del quadrat ombrejat i el quadrat exterior.

Solució:

Siga el quadrat interior $ABCD$ de costat $\overline{AB} = d$

Siga l'hexàgon regular $EFGHIJ$ de costat $\overline{EF} = c$

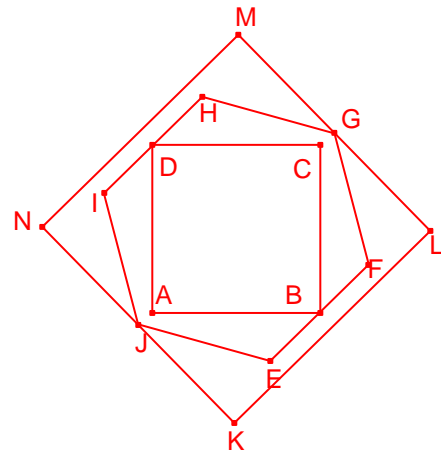
Siga el quadrat $KLMN$ de costat $\overline{KL} = \overline{JG} = 2c$

$$\overline{BD} = d\sqrt{2} = c\sqrt{3}$$

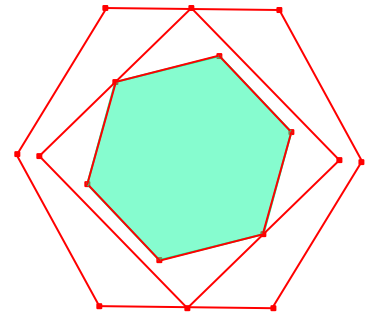
$$c = \frac{\sqrt{6}}{3}d$$

La proporció de les àrees dels dos quadrats és:

$$\frac{S_{ABCD}}{S_{KLMN}} = \left(\frac{d}{2c}\right)^2 = \left(\frac{3}{2\sqrt{6}}\right)^2 = \frac{3}{8}$$

3018.- Calculeu la proporció entre les àrees de l'hexàgon regular ombrejat i l'hexàgon regular exterior.

Solució:

Siga l'hexàgon regular $ABCDEF$ de costat $\overline{AB} = c$

Siga el quadrat $GHIJ$ de costat $\overline{GI} = \overline{BE} = 2c$

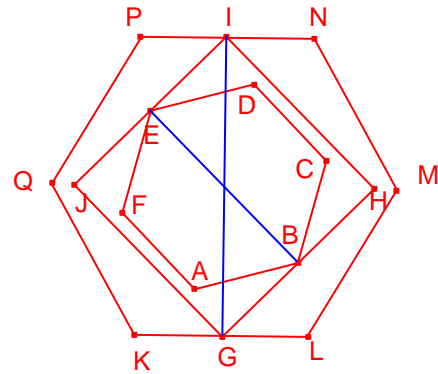
Siga l'hexàgon regular $KLMNPQ$ de costat $\overline{KL} = d$

$$\overline{GI} = d\sqrt{3} = 2\sqrt{2} \cdot c$$

$$d = \frac{2\sqrt{6}}{3}c$$

La proporció de les àrees és:

$$\frac{S_{ABCDEF}}{S_{KLMNPQ}} = \left(\frac{c}{d}\right)^2 = \left(\frac{3}{2\sqrt{6}}\right)^2 = \frac{3}{8}$$

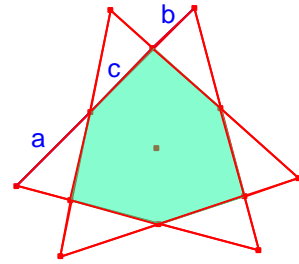

3019.- En la figura hi ha dos triangles equilàters girats amb centre en el baricentre.

Proveu que la proporció entre l'àrea intersecció i l'àrea total és:

$$\frac{c}{a+b}$$

Solució:

Siguem els triangles equilàters $\triangle ABC, \triangle DEF$ de centre O i costat $\overline{AB} = \overline{DE} = a + b + c$

Notem que els triangles $\triangle AKL, \triangle BMN, \triangle CIJ, \triangle DML, \triangle EIN, \triangle FKJ$ són iguals.

Aplicant el teorema del cosinus al triangle $\triangle AKL$

$$c^2 = a^2 + b^2 - ab$$

L'àrea del triangle $\triangle AKL$ és:

$$S_{AKL} = \frac{1}{2}ab \cdot \sin 60^\circ = \frac{\sqrt{3}}{4}ab$$

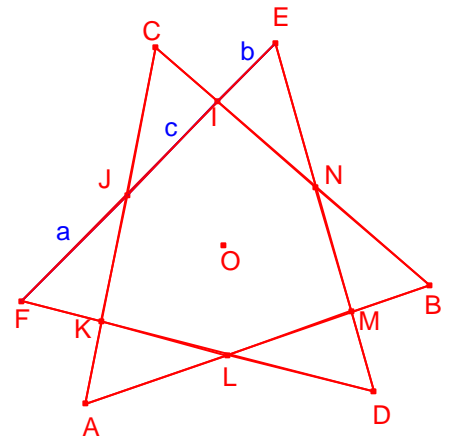
L'àrea total que la figura és:

$$\begin{aligned} S_{total} &= S_{ABC} + 3 \cdot S_{AKL} = \frac{\sqrt{3}}{4}(a+b+c)^2 + 3 \frac{\sqrt{3}}{4}ab = \\ &= \frac{\sqrt{3}}{4}(a^2 + b^2 + c^2 + 5ab + 2ac + 2bc) = \\ &= \frac{\sqrt{3}}{4}(2a^2 + 2b^2 + 4ab + 2ac + 2bc) = \frac{\sqrt{3}}{2}((a+b)^2 + (a+b)c) = \\ &= \frac{\sqrt{3}}{2}(a+b)(a+b+c) \end{aligned}$$

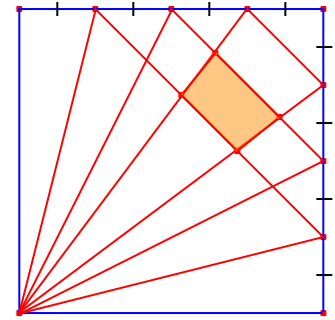
$$\begin{aligned} S_{ombrejada} &= S_{ABC} - 3 \cdot S_{AKL} = \frac{\sqrt{3}}{4}(a+b+c)^2 - 3 \frac{\sqrt{3}}{4}ab = \\ &= \frac{\sqrt{3}}{4}(a^2 + b^2 + c^2 - ab + 2ac + 2bc) = \frac{\sqrt{3}}{4}(2c^2 + 2ac + 2bc) = \\ &= \frac{\sqrt{3}}{2}c(a+b+c) \end{aligned}$$

La proporció entre les àrees és:

$$\frac{S_{ombrejada}}{S_{total}} = \frac{\frac{\sqrt{3}}{2}c(a+b+c)}{\frac{\sqrt{3}}{2}(a+b)(a+b+c)} = \frac{c}{a+b}$$

3020.- En la figura, determineu la proporció entre l'àrea ombrejada i l'àrea del quadrat exterior.

Solució:

Siga el quadrat exterior $ABCD$ de costat $\overline{AB} = 4x$

Siga $\overline{BK} = \overline{KL} = \overline{LN} = \overline{NC} = \overline{DP} = \overline{PQ} = \overline{QR} = \overline{RD} = x$

Siga S' la projecció de S sobre $\overline{CD}$

Siga V' la projecció de V sobre $\overline{CD}$

$\overline{QS'} = \overline{SS'}, \overline{RV'} = \overline{VV'}$

Els triangles rectangles $\triangle ADP, \triangle SS'P$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{\overline{SS'}}{x - \overline{SS'}} = \frac{4x}{3x}$$

Aleshores:

$$\overline{SS'} = \frac{4}{7}x$$

$$\overline{QS} = \overline{SS'}\sqrt{2} = \frac{4\sqrt{2}}{7}x$$

$$\overline{QL} = 2\sqrt{2}x$$

$$\overline{ST} = \overline{QL} - 2\overline{QS} = 2\sqrt{2}x - 2 \cdot \frac{4\sqrt{2}}{7}x = \frac{6\sqrt{2}}{7}x$$

Siga E el punt mig del segment $\overline{ST}$

$$\overline{AE} = \overline{AC} - \overline{CE} = 4\sqrt{2}x - \sqrt{2}x = 3\sqrt{2}x$$

Els triangles rectangles $\triangle ADP, \triangle VV'P$ són semblants.

Siga F el punt mig del segment $\overline{VU}$

$$\overline{AF} = \overline{AC} - \overline{CF} = 4\sqrt{2}x - \frac{3}{2}\sqrt{2}x = \frac{5\sqrt{2}}{2}x$$

Els triangles rectangles $\triangle AVU, \triangle AST$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{\overline{UV}}{\overline{ST}} = \frac{\overline{AF}}{\overline{AE}} = \frac{5}{6}$$

$$\overline{UV} = \frac{5}{6}\overline{ST} = \frac{5\sqrt{2}}{7}x$$

$$\overline{FE} = \overline{CF} - \overline{CE} = \frac{3}{2}\sqrt{2}x - \sqrt{2}x = \frac{\sqrt{2}}{2}x$$

L'àrea del trapezi $STUV$ és:

$$S_{STUV} = \frac{\frac{6\sqrt{2}}{7}x + \frac{5\sqrt{2}}{7}x}{2} \cdot \frac{\sqrt{2}}{2}x = \frac{11}{14}x^2$$

L'àrea del quadrat $ABCD$ és:

$$S_{ABCD} = 16x^2$$

La proporció de les àrees és:

$$\frac{S_{STUV}}{S_{ABCD}} = \frac{\frac{11}{14}x^2}{16x^2} = \frac{11}{224}$$

